

INVESTIRAJTE U JABLANICU

Bosna i Hercegovina

TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

Poštovani investitori,

Općina Jablanica, kroz svoj osmišljeni planski razvoj u saradnji sa privrednim sektorom nudi brojne pogodnosti i beneficije svima onima koji žele razvijati biznis ili širiti svoje poslovne mogućnosti:

- *osiguravamo podsticaje za buduće investitore,*
- *podržavamo osnivanje i razvoj start-up i mladih preduzeća,*
- *obezbjeđujemo kredite uz subvencioniranje kamate,*
- *nudimo posebne podsticaje u industrijskoj proizvodnji, eksploataciji i preradi kamena, gipsa, hidropotencijala i drugih prirodnih bogatstava potencijalnim investitorima,*
- *subvencioniramo i osiguravamo podršku tradicionalnoj poljoprivrednoj proizvodnji i registrovanim poljoprivrednim proizvođačima,*
- *podstičemo razvoj turističke, ugostiteljske, obrtničke i trgovinske djelatnosti.*

Općina Jablanica je oduvijek bila sredina otvorena za nove ideje i izazove. Pozivamo Vas cijenjeni investitori da zajedno gradimo bolju Jablanicu!

Općinski načelnik Salem Dedić

OSNOVNE INFORMACIJE

ZAŠTO INVESTIRATI U JABLANICU?

POVOLJNO POSLOVNO OKRUŽENJE

KOMUNIKACIJSKA POVEZANOST

VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA OPĆINE

LJUDSKI RESURSI

TURIZAM I UGOSTITELJSKI POTENCIJALI

LOV I RIBOLOV

KOMPLEKS BITKA ZA RANJENIKE NA NERETVI

VIA DINARICA

KULTURNO HISTORIJSKO NASLIJEĐE

KONTAKTI

SADRŽAJ

OSNOVNE INFORMACIJE

Blizina granice sa Evropskom unijom i dobra komunikacijska povezanost Jablanicu svrstava u općine sa povoljnim geostrateškim položajem.

KOORDINATE: 43° 39' 35" N 17° 46' 12" E

LOKACIJA: Jugoistočna Evropa, Bosna i Hercegovina (BiH)

POPULACIJA: 10.111

POVRŠINA: 301 km²

NADMORSKA VISINA: 202 m

BUDŽET: € 4.602.302, 35 % izdvajanja za kapitalne investicije

PROSJEČNA TEMPERATURA: Ljeti od 20°C do 24°C, zimi do 5°C

VREMENSKA ZONA: CET (GMT + 1 sat)

POZIVNI BROJ: (+387) 36

VALUTA: BAM

KURS (vezan za euro): 1=1.95583

PDV: 17%

POREZ NA DOBIT: 10%

- Izdavanje dozvola u roku od 48 sati od momenta kompletiranja potrebne dokumentacije;
- Uveden informacijski "Sistem 48" kojim se u roku od 48 sati rješavaju problemi privrednika i građana;
- Industrijska zona „Šljunkara“ i planiranih 13 poslovnih zona;
- Uspostavljena intenzivna komunikacija javnog i privatnog sektora kroz uspostavljeno Vijeće za konkurentnost općine Jablanica;
- Općina Jablanica kontinuirano radi na poboljšanju i efikasnosti svoje administracije i unapređenju kvaliteta usluga prema poslovnoj zajednici i građanima.

NAJZNAČAJNIJI POTICAJI, POVLASTICE I SUBVENCIJE ZA PRIVREDNIKE

Finansijski poticaji Općine za:

- start-up i nova preduzeća,
- trgovinu, turizam i ugostiteljstvo,
- obrte,
- industrijsku proizvodnju za strateški sektor (prerada i obrada kamena).

Drugi vidovi podrške Općine:

- subvencioniranje i podrška registrovanim poljoprivrednim proizvođačima u organskoj proizvodnji hrane,
- sufinansiranje zajedničkih nastupa na sajmovima.

ZAŠTO INVESTIRATI U JABLANICU?

POVOLJNO POSLOVNO OKRUŽENJE

Carinske povlastice na državnom i na nivou Federacije BiH:

- više informacija dostupno na web stranici Općine Jablanica www.jablanica.ba
- Drugi poticaji na nivou Federacije BiH:
  - više informacija dostupno na web stranici Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta FBiH www.fmrpo.gov.ba,
  - Federalni zavod za zapošljavanje pruža podršku zapošljavanju i mogućnost finansiranja poslodavaca u programima prekvalifikacije. Više informacija dostupno na www.fzzz.ba.

- Blizina Evropske unije i pristup tržištu od 600 miliona stanovnika;
- Sporazum BiH o slobodnoj trgovini sa zemljama članicama CEFTA i EFTA;
- Izvrsna komunikacijska povezanost sa Jadranskim morem (lukom Ploče) i ostatkom BiH;
- Stimulativna porezna politika na nivou države;
- Potencijal eksploatacije granita i dugogodišnja tradicija u obradi kamena;
- Potencijal za razvoj ruralnog, planinskog, lovnog, ribolovnog i kulturno-historijskog turizma;
- Idealni uslovi za organsku poljoprivrednu proizvodnju;
- Kvalifikovana radna snaga prilagodljiva potrebama tržišta;
- Prostorno-planskom dokumentacijom predviđena uspostava 13 poslovnih zona;
- Općinski poticaji prilagođeni potrebama privatnog sektora;
- Efikasna općinska administracija;

UDALJENOST OD VEĆIH GRADOVA

Općina se nalazi na raskrsnici magistralnih puteva Sarajevo-Mostar i Mostar-Banja Luka te regionalnih puteva Jablanica-Posušje i Ostrožac-Fojnica.

UDALJENOST OD VEĆIH GRADOVA U BIH

Mostar	46 km
Sarajevo	83 km
Banja Luka	185 km
Tuzla	189 km

NAJBLIŽI MEĐUNARODNI AERODROMI

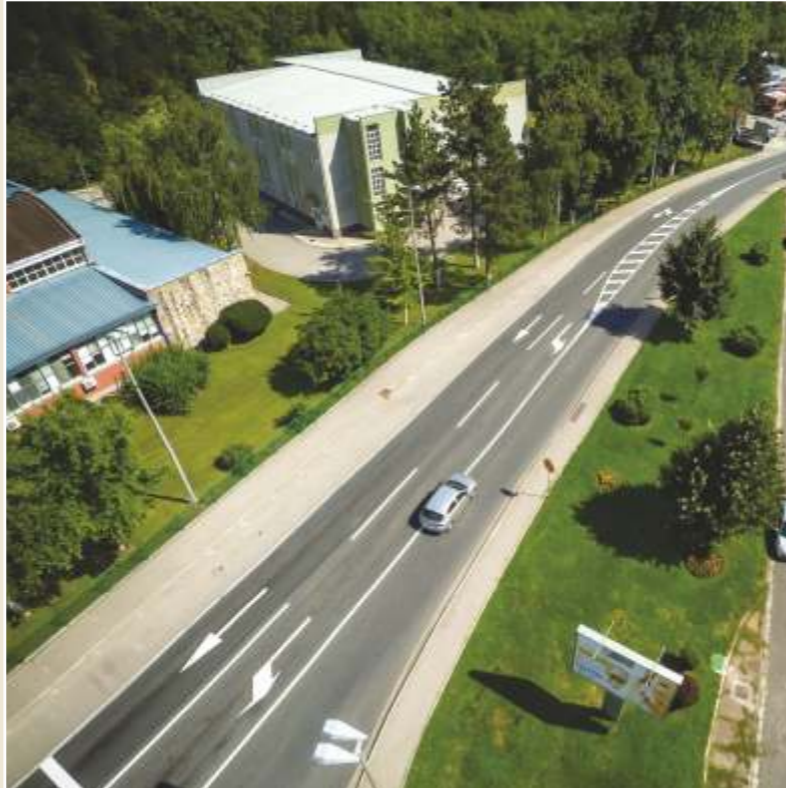
Sarajevo (BiH)	78 km
Split (Hrvatska).....	162 km
Tuzla (BiH)	179 km
Dubrovnik (Hrvatska).....	202 km
Zagreb (Hrvatska).....	371 km

NAJBLIŽE MEĐUNARODNE LUKE

Ploče (Hrvatska)	115km
Split (Hrvatska).....	162 km
Brčko (BiH).....	250 km

GRANIČNI PRELAZI SA EVROPSKOM UNIJOM

Doljani.....	92 km
Bijača.....	100 km
Kamensko.....	132 km

KOMUNIKACIJSKA POVEZANOST

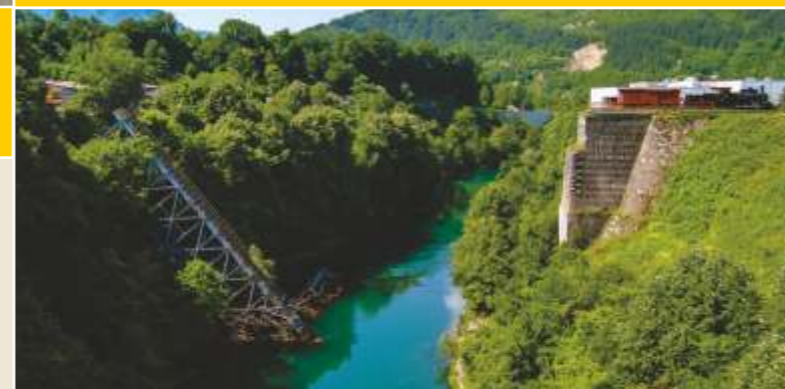
VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI

Vizija općine Jablanica :

“Mjesto trajne inspiracije humanosti, izvrsnosti u obradi kamena, bogatog kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, prepoznatljive gastronomske ponude – čarolija Neretve, sunca i kamena – MOJA JABLANICA”

Strateški ciljevi :

1. Jablanica centar izvrsnosti obrade kamena, razvijenog poduzetništva i poljoprivrede;
2. Razvijena poslovna, komunalna infrastruktura i savremena lokalna uprava;
3. Jablanica, prepoznatljivo turističko odredište Hercegovine;
4. Jablanica mjesto ugodnog življenja;

LJUDSKI RESURSI

- Ukupna radna snaga: 4.518;
- Dostupna radna snaga: 2.282;
- Prosječna mjesečna neto plata: € 489,30;
- Obrazovanje: univerzitetsko, srednje, osnovno i predškolsko;
- Obrazovne institucije (u radijusu od 100 km): Univerzitet u Sarajevu i dva univerziteta u Mostaru.

Smještena između planina, Čvrsnice i Prenja, u dolini rijeke Neretve proteže se općina Jablanica na 300 km² površine sa preko 10 hiljada stanovnika. Općina sa putnom i željezničkom infrastrukturom povezuje Jadransko more i centralnu Bosnu i Hercegovinu. Jablanica je jedna od devet općina Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Jablanica obiluje prirodnim resursima-vodama, mineralima i šumama. Područje općine pokriveno je šumom u površini od 20.343 hektara ili 68,65% ukupne teritorije, od čega je u državnom vlasništvu 84,65%, privatnom vlasništvu 13,92% i u susvojini 1,43% površine. Značajni prirodni resursi su Jablaničko i Grabovičko jezero, planine Prenj i Čvrsnica, rijeke Neretva, Doljanka i Šanica.

Bogati sadržaj flore Parka prirode Blidinje, čiji se najveći dio nalazi unutar granica općine Jablanica, ispunjava velika raznolikost bilja od mediteranskih do visokoplaninskih vrsta. U parku se nalazi velik broj endema, od gljiva do munike koja na ovom području ima najveći kompleks u Europi. Među brojnim životinjama Parka prirode svakako je posebnost šumski kralj - mrki medvjed i ukras vrhova Čvrsnice divokoza.

Na području Jablanice registrovani su lokaliteti prirodnog naslijeđa gdje se sa svojom jedinstvenošću ističu klisura Prenja, Hajdučka vrata kao spomenik prirode, Vrelo Perutac i izvor Mliništa.

U samom gradu je smješteno historijsko područje - memorijalni kompleks "Bitke za ranjenike na Neretvi". Spomen-most je muzejski eksponat kao svjedočanstvo jedne od najhumanijih bitaka u Drugom svjetskom ratu u kojoj je spašeno preko 4.000 ranjenika i bolesnika.

O JABLANICI

JABLANICA KROZ HISTORIJU

Na području općine Jablanica isprepletale su se ilirske, rimske, slavenske, srednjovjekovne bosanske crkve, osmanlijske, zapadno-hrišćanske i istočno-hrišćanske kulture. Svaka od ovih kultura, u većem ili manjem obimu, ostavila je trag koji je uklesan u ovaj prostor kojim se prožima multikulturalnost.

O načinu života i kulturnim posebnostima u najvećem dijelu općine, nalaze se tragovi u sidžilima prozorskih i konjičkih kadija (područje Doljana, Sovića, Slatine, Donje Rame, Ostrošća), u knjigama bosanskih franjevac fra Petra Bakule, fra Jeronima Vladića i u ontološkim studijama M.S. Filipovića, Dedijera, Miličevića i J. Mulića.

Putopisci su uočili nešto što Jablanicu razlikuje od drugih krajeva i tim posebnostima su posvetili posebnu pažnju: neopisivo lijepa priroda, posebnost kraja u kojem se bogumilstvo zadržalo najdulje, prostodušnost, mirnoća i gostoprimstvo stanovništva te posebnost kamenih hercegovačkih kuća.

Jablanica obiluje prirodnim resursima: Jablaničko i Grabovičko jezero, planine Prenj i Čvrstica, rijeke Neretva, Doljanka i Šanica.

Jablaničko jezero je idealno za odmor u ljetnoj sezoni, a ujedno pruža mogućnost za profesionalno i rekreativno bavljenje sportovima na mirnim vodama poput plivanja, ronjenja, vožnje kajakom i kanuom, sportskim ribolovom, surfanjem i jedriličarstvom.

Grabovičko jezero i rijeka Neretva su idealni za vožnju kajakom, sportski ribolov i to prvenstveno varličarstvom te su idealna područja za organizovanje takmičenja ovoga tipa.

Planine Prenj (Zelena glava 2.155 m) i Čvrstica (Pločno 2.228 m) su dva masiva koja okružuju Jablanicu. Većina puteva koji vode do najvećih vrhova, planinskih i lovačkih kuća upravo polazi iz Jablanice.

Na Prenju se nalazi 11 vrhova viših od 2.000 metara, a planinom dominiraju doline, kanjoni, vrhovi i litice. Čvrstica obiluje klekom, borom i endemskom munikom, a sa pojedinih vidikovaca pruža se pogled na planine Bjelašnicu, Visočicu, Prenj i Velež.

Prenj i Čvrstica su poznate kao atraktivne destinacije za lov i planinarenje. Ujedno, postoje uslovi za turno skijanje što je kombinacija skijanja i planinarenja.

Na južnim obroncima Čvrstice nalazi se Park prirode Blidinje. U okviru parka se nalazi skijalište sa popratnim sadržajima i smještajnim kapacitetima.

TURIZAM I UGOSTITELJSKI POTENCIJALI

Sve ski staze su povezane te postoji mogućnost skijanja za početnike, a i za one koji vole ekstremnije uslove.

Više informacija o centru Blidinje www.blidinje.biz

Smještajni kapaciteti u Jablanici:

- Hotel Jablanica,
- Motel Hollywood,
- Motel Maksumić,

Smještajni kapaciteti na Risovcu:

- Park prirode Blidinje,
- Hajdučke Vrleti,
- Pansion Vilinac,
- Motel Risovac,

Gurmanska poslastica ovog kraja je pečena jagnjetina sa ražnja koja će zadovoljiti potrebe putnika, sportaša, planinara, rekreativaca i ljubitelja adrenalina. Desetak restorana nudi ovaj specijalitet.

Turistička agencija AC SUNCE d.o.o.

- Pruža usluge prijevoza putnika vlastitim vozilima, minibusom sa 16 sjedišta te organizuje izlete na turističke destinacije po izboru. Također, pruža usluge ovlaštenog partnera BIHAMK-a.
- U saradnji sa domaćim turističkim agencijama nudi: ljetovanja, zimovanja, sportska putovanja, vikend aranžmane, jednodnevne izlete, ekskurzije, sajmove i koncerte.

Više informacija dostupno na www.acsunce.ba

Na području općine se nalaze kulturno-historijski spomenici poput kompleksa sa Muzejom "Bitka za ranjenike na Neretvi" i 42 lokaliteta sa nekropolama stećaka. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH je četiri nekropole proglasila nacionalnim spomenicima kulture Bosne i Hercegovine.

Nekropola stećaka Dugo polje na Blidinju–Risovac proglašena je spomenikom Svjetske kulturne baštine i pod zaštitom je UNESCO-a.

Resursi kojima Jablanica raspolaže predstavljaju dobru osnovu za razvoj različitih oblika turizma. Dodatno, postojeća proizvodnja organske hrane na tradicionalnim osnovama doprinosi razvoju ruralnog turizma.

Jablanica sa svojim sadržajima i prirodnim resursima pruža mogućnost za daljnji razvoj i ulaganje u turizam.

LOV I RIBOLOV

Zaštićena lovna područja u Jablanici su Čvrsnica sa površinom od 32.652 hektara koje obuhvata Muharnicu, Plasu, Divu Grabovicu, Čvrsnicu i Prenj. Osnovna divljač su: divokoze, srne, divlje svinje, medvjedi, zečevi, veliki tetrijeb, lještanke, lisice, orlovi, jastrebovi i jarebica kamenjarka. Izgrađeni su objekti za boravak lovaca.

Mušičarenje na Doljanci - fly fishing

Dozvoljene vrste ribolova na jezerima i rijekama su: spin - varaličarenje, fly fishing - mušičarenje, feeder - grund ("čeka").

Rijeka Doljanka je desna pritoka rijeke Neretve. Članovi „Flyfishing sekcije“ USR „Glavatica“ Jablanica brinu se o uređenju revira, vodeći računa o čistoći rijeke i očuvanju života u njoj. Jedini dozvoljeni lov je klasično mušičarenje u disciplini „ulovi i pusti“.

Uređene su ribarske staze i izgrađen šadrvan sa klupama i stolovima. Pored rijeke, dužinom cijelog revira, postavljena je staza koja je prohodna tokom cijele godine. Na reviru Doljanka ribolovna sezona traje od 1.3. do 1.10. Ribolov je dozvoljen isključivo klasičnim mušičarenjem, bez dodatnog otežanja sa dvije mušice i udicom bez kontra kuke.

Više informacija dostupno na:
www.doljanka.com.ba/ReviriUBiH.html

Tokom Drugog svjetskog rata vođena je bitka na rijeci Neretvi za spas preko 4.000 partizanskih ranjenika. Proboj preko rijeke Neretve u mnogo čemu je jedinstven u historiji ratovanja. Razbijeno je jako okruženje unutarjom snagom opkoljene partizanske vojske, izmučene borbama i bez pomoći izvana.

Originalnom varkom Vrhovnog štaba na čelu sa komandantom Josipom Brozom-Titom, zavarano je i nadmudreno iskusan protivnik. Po humanosti i Titovoj strateškoj zamisli, ova bitka je ušla u sve vojne udžbenike svijeta. Ujedno po svom karakteru bitka je simbol humanosti, jer je vođena zbog spašavanja velikog broja ranjenika.

Muzej „Bitka za ranjenike na Neretvi“ je otvoren 1978. godine povodom 35-te godišnjice obilježavanja Bitke za ranjenike na Neretvi. Muzej je otvorio Josip Broz Tito.

U sklopu kompleksa nalaze se Muzej, Spomen park i Spomen obilježje, partizansko groblje, eksponati, biblioteka i drugi sadržaji. Javnosti su dostupne postavke: „Bitka za ranjenike na Neretvi“ i etnografska zbirka jablaničkog kraja.

Adresa: Ulica Bitka za ranjenike bb, 88420 Jablanica

Telefon/Fax: +387 36 752-705

Mobitel: +387 61 175-317

E-mail: muzejjablanica@yahoo.com

www.muzej-jablanica.com

KOMPLEKS „BITKA ZA RANJENIKE NA NERETVI“

Via Dinarica je avanturistički, planinarski i pješački put koji povezuje atrakcije i znamenitosti u sedam država kroz koje se proteže planinski lanac Dinarskih Alpi od Slovenije do sjeverne Albanije. Dužina cjelokupne staze je 1.260 km. Srce ove „mega staze“ je u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Crnoj Gori.

Bijela staza, predstavlja glavnu stazu koja se prostire cijelom dužinom Via Dinarice, slijedi prirodni tok najviših vrhova Dinarida i uključuje sve najviše vrhove u svakoj od sedam zemalja. Kroz Jablanicu prolazi Bijela staza Via Dinarice povezujući planine Prenj i Čvrstnicu.

Via Dinarica je zamišljena kao platforma za promociju i razvoj lokalnih zajednica i malih poduzeća u oblasti ugostiteljstva, turizma, poljoprivrede i kulturnog naslijeđa. Ciljevi ove inicijative su promocija dinarskog koridora i smanjenje ekonomskih, socijalnih i regionalnih različitosti u BiH putem afirmacije Via Dinarice kao regionalne turističke destinacije i povećanja konkurentnosti u oblasti avanturističkog i rekreativnog turizma kojim se promovira prirodna baština BiH. Projekat implementiraju i finansiraju Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) u BiH i Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP) u BiH.

Više informacija dostupno na www.viadinarica.com
Na području Jablanice smještene su četiri planinarska doma:

- Dom na Vilincu - www.vilinc.ba
- Dom na Plasi - www.pdplasa.com.ba
- Planinarska kuća Međuprenjevi
- Planinarska kuća Vidrine grude

VIA DINARICA - BIJELA STAZA

Jablanica obiluje kulturno historijskim naslijeđem. Od istraženih i evidentiranih tragova na području općine nalaze se sljedeći spomenici:

Iz metalnog doba-gradine Stuparina-Dragan selo, Gradište- Ostrožac, Križ-Jablanica, gradina Glogošnica, gradina i grad-Mrakovo:

Iz antičkog doba - ostaci rimskih građevina (villae rusticae) na četiri lokaliteta nekadašnjeg Ostrošca te vrijedni ostaci kapitela i nadgrobne ploče-stele koji se i danas čuvaju u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, ostaci antičkih građevina u Donjem Papratsku i Žugličima-sve potopljene jablaničkim jezerom;

Iz perioda kasne antike i srednjeg vijeka fortifikacija i grad-administrativno sjedište općine u koju su spadala sela Ostrožac, Radešine, Seljani, Ribiči, Papratsko i Dobrigošće, na kosi-brdu između Ribića i Ostrošca, "kula" Hercega Stjepana Vukčića Kosače iz 1444. godine-na Borovcu, između Draganjske planine i Cetine, Gradac na ušću Rame u Neretvu-lokalitet sadašnjeg ostrva kod Jablaničke brane;

Srednjovjekovni stećci: na 42 lokaliteta evidentirano je 683 (271 ploča, 301 sanduki i 22 sljemenaka).

KULTURNO-HISTORIJSKO NASLIJEĐE

Sport ima dugu tradiciju i važan je segment društvene nadogradnje općine Jablanica. U Jablanici su rođeni neki od vrhunskih sportista evropskih i svjetskih klubova poput Vahida i Salema Halilhodžića, Hasana Salihamidžića, Senada Lulića i Mirze Teletovića.

Razvoju sporta u Jablanici doprinosi Sportski savez. Fudbalski stadion, novoizgrađena multifunkcionalna sportska dvorana i blizina trim staze osiguravaju pretpostavke za bazične pripreme sportaša i rekreativno bavljenje sportom.

SPORTSKO-REKREACIONI CENTAR RISOVAC

Koncept prostornog uređenja Centra Risovac dopriniće razvoju zimskog, sportskog, rekreativnog, zdravstvenog, seoskog, lovnog, gastro i edukativno-istraživačkog turizma bez sezonskog ograničenja. Obuhvat Sportsko-rekreacionog Centra Risovac je 164.4 ha površine.

Postojeća infrastruktura za sportove na snijegu, daje pretpostavke za daljnji razvoj zimskog turizma na Risovcu. U planu je razvoj dodatnih sadržaja poput: staze za šetnju, staze za motorne sanjke, ponuda vuče sanki psima i konjima, wellness centar, poligon za klizanje, staza za nordijsko skijanje.

Na platou Risovca uz postojeće kapacitete planirano je proširenje ponude i sadržaja kroz formiranje zone centralnih sadržaja sa uslužnim djelatnostima, zdravstva, trgovačko - komercijalnih, zabavnih i drugih sadržaja.

SPORT U JABLANICI

Salem Dedić, Općinski načelnik
nacelnik@jablanica.ba
telefon: +387 36 750-022

Amela Muratović, Pomoćnik općinskog načelnika-šef Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor;
a.muratovic@jablanica.ba
telefon: +387 36 751-304

Jasminka Omanović -Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor;
j.omanovic@jablanica.ba
telefon: +387 36 751-319

Zanin Murvat -Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor;
z.murvat@jablanica.ba
telefon: +387 36 751-317

Omer Karić- Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor;
o.karic@jablanica.ba
telefon: +387 36 751-308

Adresa: Pere Bilića br. 25
88420 Jablanica
Bosna i Hercegovina

Telefon: +387 36 751-300
+387 36 751-305
Fax: +387 36 753-215

E-Mail: jabl.o@bih.net.ba
nacelnik@jablanica.ba
Web: www.jablanica.ba